

Западнонилската треска е вирусна зоонозна инфекция с трансмисивен механизъм на предаване чрез преносител - комари.

Западнонилската треска има сезонен характер. Разпространението на заболяването зависи от биологичните особености на живия преносител - комарите. За Европа времето, през което най-често се регистрират случаи, е от юли до октомври, с пик през август – септември.

Етиология

Заболяването се причинява от вирус от семейство Flaviviridae.

Резервоар и вектор на заболяването

Резервоари на вируса в природата са диви птици и животни. Механизмът на предаване на инфекцията е трансмисивен. Хората се заразяват основно при ухапване от заразен комар. Живи преносители (вектори) на заразата са комари от род Culex. Комарите се заразяват след ухапване на заразени птици или други животни.

Благоприятни условия за размножаване на тези комари са застояли води от канализация, канавки, вода в автомобилни гуми, улуци, локви и други.

В редки случаи заразяването на човек може да настъпи чрез кръвопреливане, трансплантация на органи, от майка на дете по време на бременност или чрез лабораторно заразяване.

При ухапване от заразен комар вирусът попада директно в кръвта (виремия).

Клинична картина

Инкубационният период варира от 3 до 14 дни.

Началото на болестта е внезапно, с грипоподобни симптоми - втрисане, повишаване на температурата до високи стойности, поява на главоболие, мускулни болки, болки в кръста и обща отпадналост. Възможна е появата на макулопапулозен обрив, лимфаденопатия, както и стомашно-чревни смущения (коремни болки, гадене и повръщане). Приблизително 80% от заразените хора не показват никакви симптоми, т.е. инфекцията може да протече безсимптомно. Около 20% от заразените с вируса развиват симптоми на заболяването Западнонилска треска, което обикновено протича леко до умерено тежко. По данни от проучвания тежките случаи на усложнения са под 1% (енцефалит, менингоенцефалит и др.), като най-често се срещат при хора в напреднала възраст, с придружаващи заболявания, с отслабена имунна система. При тежко протичане се наблюдават обърканост, гърчове, мускулна слабост, загуба на зрението, парализа, коматозно състояние. В редки случаи може да се стигне до трайно увреждане на мозъка. Възстановителният период е около 5 до 10 дни, но може да бъде и по-дълъг. Повечето хора се възстановяват напълно от болестта. При по-тежки случаи е наложителна интензивна поддържаща терапия, предотвратяване на вторични инфекции. Леталитетът при лица от рисковите групи може да достигне до 17%.

Пътуващи, завърнали се от засегнати райони, които са с фебрилитет с неясна етиология или инфекции на ЦНС (вирусен менингит/енцефалит), независимо от анамнеза за ухапвания от комари, задължително да потърсят лекарска помощ, с цел поставяне на своевременна и точна диагноза

Най-важните превантивни мерки са насочени към максимално ограничаване на разпространението на комарите в населените места чрез провеждане на дезинсекционни мероприятия и постоянен контрол върху тяхната ефективност.

С цел ограничаване на популацията на комарите и съответно - риска от ухапвания, е нужно да се спазват превантивни мерки:

- предприемане на своевременни дезинсекционни мерки;
- редовно окосяване на тревните площи;
- отстраняване на всякакви отпадъци и съдове, позволяващи задържане на вода, тъй като застоялата вода благоприятства развъждането на комарите - да не се оставят непокрити съдове с вода през летния сезон, достъпни за комарите, да не се разхвърлят безразборно съдове, в които може да се задържа дъждовна вода, благоприятстваща развитието на ларви на комари, автомобилните гуми трябва да се изхвърлят на подходящи места;
- редовно почистване на канавки и местата около канализацията от отпадъци, пречатстващи свободното оттичане на водата;

- контейнерите за смет редовно да се събират и почистват, тъй като на дъното им е възможно да се задържат отпадни течности, подходящи за развъждането на комари;
- редовно почистване на улуците от листа и попаднали в тях отпадъци.

Индивидуалните мерки за предпазване от ухапване от комари, които всеки човек може да приложи:

- Хората трябва да използват репеленти (вещества, отблъскващи комарите) за кожата и облеклото, които се прилагат, съгласно инструкциите на производителя.
- При разходки на открито да се носят по възможност по-светли дрехи, с дълъг ръкав и дълги крачоли.
- Замрежване на врати и прозорци на помещенията
- Използването на уреди и препарати за домашна дезинсекция също са добра превантивна мярка.